

Adroddiad i'r	Pwyllgor Craffu Perfformiad
Dyddiad y cyfarfod	28 Tachwedd 2024
Aelod / Swyddog Arweiniol	Y Cyngorydd Gwyneth Ellis, Aelod Arweiniol Cyllid, Perfformiad ac Asedau Strategol Helen Vaughan-Evans, Pennaeth y Gwasanaeth Cymorth Corfforaethol: Perfformiad, Digidol ac Asedau
Awdur yr adroddiad	Emma Horan, Swyddog Cynllunio a Pherfformiad
Teitl	Diweddariad ar Berfformiad y Cynllun Corfforaethol: Ebrill - Medi 2024

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

1.1. Perfformiad y Cyngor yn erbyn ei [Gynllun Corfforaethol](#) rhwng mis Ebrill a mis Medi, gan gynnwys amcanion Cydraddoldeb Strategol a'r saith maes llywodraethu (cynllunio corfforaethol; cynllunio ariannol, rheoli perfformiad; rheoli risg; cynllunio'r gweithlu; asedau; a chaffael).

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

2.1. Mae adrodd yn rheolaidd ar berfformiad yn rhan o'n [gwerthoedd a'n hegwyddorion](#). Mae'n ofyniad monitro hanfodol o fethodoleg rheoli perfformiad y Cyngor, a'n dyletswyddau statudol fel y nodir yn adran 11.

2.2. Nod yr adroddiad yw cefnogi penderfyniad ar ein perfformiad a'r camau a nodwyd i wella.

3. Beth yw'r Argymhellion?

3.1. Bod y Pwyllgor Craffu yn ystyried yr adroddiad ac yn cytuno ar unrhyw gamau pellach sydd eu hangen i ymateb i unrhyw faterion perfformiad a nodir ynddo.

4. Manylion yr adroddiad

- 4.1. Yr adroddiad yn atodiad 1 yw ein Hadroddiad Diweddariad ar Berfformiad cyfarwydd sef ein proses ar gyfer hunanasesiad parhaus, ar gyfer y cyfnod rhwng mis Ebrill a mis Medi 2024. Dylai'r adroddiad gael ei ystyried fel adnodd i gefnogi trafodaeth adeiladol, agored ac onest am ein perfformiad, gan helpu i adnabod ymarfer da a meysydd ar gyfer ymyrraeth neu graffu pellach. Rydym yn ceisio atebion i'r cwestiynau 'Pa mor dda ydym ni'n perfformio?', 'Sut gwyddom ni?' a 'Beth allwn ni ei wneud yn well, a sut?'.
- 4.2. Fe gyflwynir yr adroddiad mewn dau ran sy'n ceisio amlinellu cynnydd yn erbyn ein hamcanion perfformiad. Mae'r rhain yn cynnwys ein Cynllun Corfforaethol/ Amcanion Cydraddoldeb Strategol (sydd hefyd yn ffurfio ein Hamcanion Lles o dan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015) a'r saith maes llywodraethu (fel y nodir yn Neddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021).
- 4.3. Mae'r adroddiad hwn hefyd yn nodi dangosyddion neu weithgareddau sydd yn Amcanion Cydraddoldeb neu'n cyfrannu at Y Gymraeg a Diwylliant (gwaith sydd yn mynd rhagddo). Mae'r adroddiad hefyd bellach yn cynnwys astudiaethau achos i roi enghreifftiau o waith da sydd wedi cael ei wneud. Bydd unrhyw gyfleoedd pellach i wella'r Fframwaith Rheoli Perfformiad ac Adroddiadau Diweddariad ar Berfformiad yn barhaus, yn cael eu cymryd gan y Tîm Cynllunio Strategol.
- 4.4. Er nad yw hi'n bosibl tynnu sylw at bob pwynt sylweddol o ddiddordeb yma (gweler atodiad 1), mae meysydd i dynnu sylw atynt a'u gwella rhwng mis Ebrill a mis Medi 2024 yn cynnwys:
 - Lleihau dibyniaeth ar lety Gwely a Brechwast (er mae nifer sylweddol o bobl dal i fod ar y rhestr aros am dŷ).
 - Yn ôl [Arolwg Boddhad Tenantiaid Landlordiaid Cymdeithasol 2024](#) Llywodraeth Cymru, Sir Ddinbych ydi'r Cyngor sy'n perfformio orau yng Nghymru o'r rhai sydd â stoc tai, o ran boddhad cyffredinol tenantiaid gyda Thai Sir Ddinbych.
 - Rhai manteision cymunedol ardderchog yn sgil dau gaffaeliad mawr.
 - Gwaith ataliol cadarnhaol wedi'i seilio yn y gymuned; nid yw 99% o'r rheini sydd angen cymorth gan Pwyntiau Siarad angen cael eu cyfeirio i Ofal Cymdeithasol i Oedolion.
 - Mae cefnogaeth blynyddoedd cynnar yn golygu bod niferoedd da yn manteisio ar y cynnig gofal plant.

- Cafodd adolygiad ac ailwampiad swyddogol cyntaf o Strategaeth ar Newid Hinsawdd a Newid Ecolegol ei gynnal rhwng 2023 a 2024, ac yn dilyn ymgynghoriad, cafodd y fersiwn derfynol ei mabwysiadu gan y Cabinet a'r Cyngor ym mis Mehefin 2024.
- Mae yna feysydd cyffrous i weithredu arnynt yn dod i'r amlwg yn dilyn y grwpiau tasg a gorffen sy'n agosach at gymunedau. Rydym ni'n gobeithio y bydd y rhain yn helpu i fynd i'r afael â'r hollt sy'n bodoli rhwng ymatebion budd-ddeiliad yn ein harolwg budd-ddeiliad, a pherfformiad gwirioneddol, a phrofiad o weithio i, neu gyda'r Cyngor.
- Fe wnaethom barhau i ddarparu rheolaeth ariannol gadarn er gwaetha'r heriau ariannol sy'n gwaethygu o amgylch ein cyllideb, ac mae pob awdurdod lleol yn eu hwynebu. Mae olrhain arbedion wedi cael ei weithredu ac fe fydd y gyllideb a thrawsnewid yn ganolbwynt i Heriau Perfformiad y Gwasanaeth. Rydym ni'n parhau i archwilio a dod o hyd i ffyrdd o liniaru effeithiau cynigion y gyllideb, gan adeiladu ar yr asesiad effaith gronnus a gyflwynwyd i'r [Cyngor Sir](#) ym mis Ionawr. Er enghraifft, cynhaliwyd gweithdy gyda Phenaethiaid ar 18 Mehefin.
- Mae sefyllfa'r gyllideb yn dal i fod yn eithriadol o heriol ac fe fydd yn rhoi mwy o bwyslais ar allu'r Cyngor i ddarparu disgwyliadau'r cwsmeriaid.
- Mae angen i ni sicrhau momentwm o ran llunio Strategaeth Economaidd newydd a sicrhau y bydd yn ystyried cynnig diwylliannol y Sir a'i gyfraniad i les economaidd, amgylcheddol, cymdeithasol a phersonol.
- Mae presenoldeb mewn ysgolion cynradd ac uwchradd yn destun pryder ac mae nifer yr ysgolion 'Gwelliant Sylweddol' neu 'Mesurau Arbennig' yn dilyn Adolygiad Estyn wedi codi o 3 i 4. Fe fydd perthnasoedd yn parhau i gael eu datblygu gyda cholegau a sefydliadau addysg bellach ar ôl i Llwybrau gau, ac mae datblygiadau mewn gwelliannau ysgolion rhanbarthol yn parhau i gael eu monitro'n ofalus gan y bydd GwE yn dod i ben yn fuan.
- Mae cyflymder gostyngiadau mewn allyriadau carbon yn nodi bod cynnydd annigonol yn cael ei wneud i gyrraedd y nod o fod yn sero net erbyn 2030.
- Mae'r cyfnod diweddar yma wedi bod yn eithriadol o heriol i'r Cyngor wrth i'r gwasanaeth casglu gwastraff ac ailgylchu newydd gael cyfnod anodd iawn ar y dechrau. Rydym wedi dod ynghyd fel "Un Cyngor" i gefnogi ein gwasanaeth gwastraff ac rydym yn parhau i weithio'n agos gydag aelodau a phreswylwyr i ddeall a datrys problemau.
- Yn olaf, roedd yr Asesiad Perfformiad Panel yn gadarnhaol iawn. Dywedodd un aelod o'r panel yn ystod yr wythnos gwaith maes mai Sir Ddinbych "Fyddai y math o

le y byddwn i wir yn mwynhau gweithio!” Bydd rhagor o fanylion yn cael eu darparu yn y cyfnod adrodd nesaf ar ôl i'r adroddiad terfynol gael ei dderbyn gan y Cyngor.

4.5. Mae tri cham gwella wedi cael eu canfod drwy drafodaethau am yr adroddiad hwn (mae'r cyntaf yn adeiladu ar gam gwella blaenorol). Mae'r ddau gyntaf yn arddangos y cydadwaith rhwng adnoddau, perfformiad a risg.

- O ystyried perfformiad perthynas â chanran y ffyrdd a phalmentydd wedi'u difrodi a wnaed yn ddiogel o fewn y cyfnod targed (CAT1 – Diffygion Categori 1 yr ymdriniwyd â nhw o fewn yr amserlen), sydd heb gyrraedd y targed amser o 95% ers rhai blynyddoedd, Mae'r gwasanaeth yn parhau i'w chael yn anodd i fodloni gofynion yr ased o fewn yr adnoddau cyllidebol a staffio cyfyngedig sydd ar gael. Mae angen trafodaeth gadarn am y rhagolygon o wella a beth mae perfformiad gwael parhaus yn debygol o'i olygu o ystyried effeithiau cynyddol peryglon llifogydd, tirlithriadau a gwres ar gyflwr ffyrdd a chysylltedd cymunedau.
- Yn gysylltiedig â champau gwella'r cyfnod diwethaf i gadw ymrwymadau a disgwyliadau perfformiad ein Cynllun Corfforaethol o dan adolygiad parhaus wrth symud ymlaen, fe ddylai Adolygiad Cyfran y Cynllun Corfforaethol ystyried effaith lleihau capasiti a phrosiectau sydd wedi dod i ben megis Llwybrau, a sut y bydd y rhain yn effeithio ar ein gallu i ddarparu'r Cynllun Corfforaethol a'r canlyniadau.
- Cyhoeddir manylion y rhwydwaith ymgysylltu o bobl a grwpiau sydd â nodweddion gwarchoddedig ar ein gwefan.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at Gynllun

Corfforaethol 2022 i 2027: Y Sir Ddinbych a Garem?

5.1. Mae'r adroddiad yma'n cynnwys gwerthusiad o'n llwyddiant wrth ddarparu'r Cynllun Corfforaethol.

6. Faint fydd hyn yn ei gostio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

6.1. Nid oes unrhyw gost ychwanegol yn gysylltiedig â'r adroddiad hwn.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Les?

7.1. Cynhaliwyd Asesiad o Effaith ar Les ar y Cynllun Corfforaethol, sydd wedi cael ei ddiweddarau yn rhan o adolygiad o'r Cynllun Corfforaethol, ac fe ddylai gael ei adolygu yn dilyn yr Adolygiad Cyfran.

8. Pa ymgynghoriadau sydd wedi'u cynnal gyda Chraffu ac eraill?

- 8.1. Cafodd yr adroddiad ei lunio mewn ymgynghoriad gyda gwasanaethau'r cyngor. Mae'r adroddiad wedi cael ei drafod ac mae'r Adroddiad Cyfran wedi cael ei rannu gyda'r Tîm Arwain Strategol trwy gyfrwng e-bost i bobl allu rhoi sylw. Trafodwyd yn Cabinet ar 19 Tachwedd.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

- 9.1. Nid oes angen datganiad gyda'r adroddiad hwn.

10. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

- 10.1 Ein bod yn methu â gwella maes o bryder sy'n arwain at ganlyniadau anfoddhaol. Byddai methu â chyhoeddi ein Hunanasesiad yn debygol o arwain at argymhellion statudol gan Archwilio Cymru gyda goblygiadau i enw da'r Cyngor. Y risg y bydd perfformiad gwael yn cael ei adrodd allan o'i gyd-destun, gan effeithio ar ein henw da. Ar sail hynny, rydym eisoes wedi rhannu'r adroddiad drafft gyda'r Tîm Cyfathrebu.

11. Pŵer i wneud y penderfyniad

- 11.1. Rhan 6 o Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021.
- 11.2. Rhan 2 o Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.
- 11.3. Rheoliadau Deddf Cydraddoldeb 2010 (Dyletswyddau Statudol) (Cymru) 2011; a Rheoliadau'r Ddeddf Cydraddoldeb (Awdurdodau sy'n ddarostyngedig i Ddyletswydd ynghylch Anghydraddoldebau Economaidd-gymdeithasol) (Cymru) 2021.
- 11.4. Mae Adran 21 Deddf Llywodraeth Leol 2000 ac Adran 7 o Gyfansoddiad y Cyngor yn amlinellu pwerau Craffu mewn perthynas â rheoli perfformiad.